

S I S T E R U N D E.

Lørdag 9. sept. 1944.

Utenriksoversikt.

Opmarsjen for det siste og avgjørende slag, slaget om Tyskland er i full gang. Med stor taktisk fremgang har den allierte overkommando utnyttet den tyske forvirring i vest til å gjøre det av med enhver organisert motstand i større format. 15. tyske armé i Nordfrankrike og Belgia har ikke kunnet unngå 7. armés skjebne, og med den fart den militære utvikling har tatt, har den tyske overkommandos kommunike hver dag i siste uke bydd på sorgelig foreldet lesning. Katastrofen i Belgia har så å si ikke vært omtalt, mens kommunikatet med ekte tysk indirekte fortsettelsestaktikk hver eneste dag legger en heltehistorie av det militært fullstendig betydningsløse Brest-forsvaret.

Belgias befrielse er gått like raskt som Frankrikes, Brussel endog raskere enn Paris og ennå en europeisk hovedstad har med jubel hilst befrielse høren fra vest velkommen. Utrekningen av de tyske arméer i Pas de Calais - Vestflandernområdet fortsetter etter befrielsen av Lille, Gent og Antwerpen, og med retning øst fortsetter de allierte arméer med Patton panserspisser som veivisere marsjen mot de tyske grenseregioner, samtidig som briterne tar seg frem gjennom Sydholland. Uken har bragt forvirrede og forhastede forlydender om sensasjonelle fremrykkinger til både Aachen, Köln, Saarbrücken og Strassburg. Det er på den ene side opplagt at Eisenhower gjener nyttet ut den tyske forvirring til å rykke utgangsstillingene i slaget om Tyskland lengst mulig østover. På den annen side kan jo ikke panserspissene slippes for langt frem uten å være fulgt av angrepsarméens tyngde. Vi får derfor foreløpig nøie oss med å la fronten, regnet fra den sveitsiske grensen og nordover stort sett følge følgende elveløp: Rhinens østlige delv Deubs, Mosel med Nancy, Maas omlag til den hollandske grensen, og nordligst søker briterne seg frem gjennom Nordbrabant i retning av Rhindeltaet. Størst hemmelighetsfullhet har det rådd omkring den 3. arméens bevegelser øst for Verdun, men det er lite trolig at annet enn sterke rekognoseringspatruljer har vært på tysk grunn. Det er klart at forsvarerne har like stor lyst til å gjøre slaget om Tyskland til en langtrukket beleiringskrig som angriperne tørster etter å nå frem til og over Rhinen så hurtig som mulig. Ikke desto mindre kan en på forhånd si det ikke blir Siegfriedlinjen som avgjør kampen, like lite som Maginotlinjen avgjorde den i Frankrike i 1940. Det er som den gang de velledede og nummerert overlegne arméer, den materielle overvekt, den knusende luftoverlegenhet og vissheten om seier, og disse faktorer som i 1940 var på Tysklands side er i ennå mere overveldene på de alliertes idag. Klarheten over dette setter sterk farge på den tyske hærledelses usikre og skiftende taktikk og det finnes ingen schanse til å rette opp stillingen annet enn rent forbigående. En viktig faktor blir naturligvis det tyske folks holdning og utholdenhet i denne kampen. Ikke helt uten betydning blir også de utenlandske arbeidermasses aktive inngripen i kampene. 90 % av dem er positivt nasifientlige og den oppløsning bombekrigen har ført med seg har hatt rikelig anledning til å utnytte. Det er sannlig ingen lystelige uker det tyske folket nå går mot. Store angrepsmasser siger frem, over Holland mot det Nordtyske lavland, over Belgia mot Aachen, Köln og Ruhr, over Burgund mot Rhinen. Og i ryggen millioner av fiender uten at disse dog kan ventes å være i stand til å kopiere den franske innenrikshærs bedrifter uten å samarbeide med det tyske folk selv.

Det er de som gjetter på at det store slaget i vest begynner moanlunde samtidig med slaget i øst, såsnart begges arméer står ferdig oppmarsjert langs de tyske grensene. Tanken er naturlig. Å la lavinen skylle inn over Tyskland fra både vest og øst, samtidig som det allierte flyvåpen lammer kommunikasjonene over hele landet, kan bringe en meget rask slutt på Tysklands organiserte krigføring, og Hitlers planer om å føre partisanekrig fra sin røverborg i Berchtesgaden har i den forbindelse bare kuriositetens interesse. Vi skal heller se litt på et par ting som er bundt i flukt med offensiven fra øst. Den tyske erobrersørn bredte engang sine vingspisser stolte ut over hele Europa, fra Kanalen til Kaukasus, fra Nordkapp til Kap Matapan. Av øst-vestvingen er bare stumpene tilbake og nå begynner

skjedene også å fare ille med nord-syd vingen. Fra Romania har russerne rykket inn i Jugoslavia. Dermed er de gått igang med å hugge over forbindelsen mellom Tyskland og de tyske tropper i Hellas og på øyene i Egeerhavet. Finnlands frafall i nord har plutselig fått hele det tyske Norgesveld til å henge i en tynn tråd. Hadde den tyske militærledelse handlefrihet, vilde den sikkert trekke vingene til seg både på Balkan og Norge og også herfra krype inn i Europas forsvarsring. Men den tiden er forbi da OKW rådde i Europa. Derfor blir det ikke Tyskland som kommer til å avgjøre hvorledes Norges befrielse kan komme til å skje, selvom en tilbaketrekning kanskje allerede er besluttet i Berlin. Et er i alle fall sikkert vår situasjon er i høy grad aktualisert.

Nyheterne fra London, fredag den 8/9 kl. 18.30

Vestfronten. Tre allierte armeer står nu oppmarsjert langs Siegfriedlinjen, og andre allierte styrker nærmer seg den tyske vestgrense. De heftigste kamper i Frankrike foregår ved Metz. Sedan er falt, og amerikanske tropper står i utkanten av Liege. Nancy er gjenerobret av tyskerne. Tropper som kommer sørfra er nådd til Besanson. I Belgia er briterne gått over Albertkanalen og står i Bourg Leopold - område. De rykker hurtig fram mot Meuse. Sjøfen for den 348 tyske infanteridivisjon er tatt tilfange. Briterne holder nå 5 bruhoder over Meuse. De holder dessuten 2 bruhoder over Moselle. Kanadiske tropper står 8 km. sør for Dunkerque. Den tyske garnison i Le Havre er igjen bombet. Den engelske regjering har stanset evakueringen av mødre og barn fra Sydenland etter at flybombingen er opphørt. Over tusen tunge amerikanske bombefly fra Stor-Britania har angrepet anlegg for syntetisk olje i Ludwigshafen, Kassel og Gustavsburg i nærheten av Mains. Karlsruhe ble angrepet av brit. mosquitofly inatt.

Østfronten. I Polen har russerne hatt ny framgang langs elva Narev, som er den viktigste tyske frontlinje mellom Østpreussen og Warszawa. Nye bruhoder er opprettet.

Italia. 5. arme har erobret byen Prato. 8. arme har siden 28/8 tatt 3000 fanger. Tyskerne har trukket forsterkninger til Adriakysten på bekostning av de vestre og midtre avsnitt. Avdelinger av 8. arme i øvre Tiberdalen har rykket fram 22 km. siden siste melding. Ved den Tyrrenske sjø har patruljene kontakt med forpostene i Gotherlinjen. Tunge amerikanske bombefly med baser i Italia har angrepet jugoslaviske jernbanenett som nå befinner seg i fullstendig kaos, og har ødelagt de siste retrattveier for de tyske tropper på Balkan. 20 tyske divisjoner er dermed avskåret på Balkan.

Balkan. Romania befinner seg i krig med Ungarn. Den romanske utenriksminister erklarte i en redegjørelse igår kveld at man hadde håpet at Ungarn vilde ha innrømmet Romanias rett til det nordlige Transylvania som tilhørte det før 1938. Den bulgarske nasjonalforsamling er oppløst, og alle allierte krigsfanger er frigitt i Bulgaria. I Serbia er det brutt ut åpent oppgjør. De slovakiske tropper har befri 4/5 av Slovakiet. Det fjerne Østen. Amerikanske kjempeskrifter har angrepet viktige japanske mål i Mandsjuriet.

Teater og filmroller i sesongen som kommer.

Nationalteateret, Det Norske teater og Trøndelag teater er blokert. Komediateateret i Bergen er også NS ledet og må nå boykottes av alle gode nordmenn. Turneer fra disse fire teatre er boykottet. Boykotten av turneer fra disse teatre ble beklageligvis ikke gjennomført i forrige sesong. Et nedslående vidnesbyrd om dette er Nationalteaterets turne med "Therese", som hadde gode eller fulle hus i Drammen og Vestfold. Turneer med NS ledelse og/eller NS skuespillere er boykottet. Eksempelvis kan nevnes Botten-Boot turneen.

Tyske stykker på ikke blokerte teatre er boykottet. Alle tyske filmer er boykottet. Alle nye norske filmer er boykottet, da all filmvirksomhet nå er på NS hender. Kjente norske skuespilleres medvirkning i disse filmer må ikke vilde publikum til å tro at disse filmer kan besøkes.

Ingen må søke opptagelse ved teater- og filmskolene.

I forbindelse med dette gir vi en advarsel til publikum i de lange køer